een kwart eeuw in Engeland woont niet euvel te duiden.

Honderden Hollandsche broeders en susters, leden onzer kerken, hebben nog altoos een geheel verkeerde voorstelling van deze onderscheidingsletters.

Zeer te wenschen ware het thans mede daarom, dat *die* onderscheiding nooit ware gemaakt. De Verenigde Generale Synode van 1892 te Amsterdam heeft van A en B en C gesproken ter aanduiding van de oudere en de jongere plaatselijke kerkformaties, die van dat oogenblik zich in een kerkverband vereenigd hebben, dit louter en uitsluitend, opdat de burgerlijke overheden en vele onderbelanghebbenden het juiste adres van ieder deel der plaatselijke Gereformeerde kerken zouden mogen weten, zoolang deze nog niet tot finale plaatselijke ineensmelting gekomen mocht zijn.

Dat beteekenen die beginletters van het alphabeth.

Een huisnummer.

Een adresletter.

Meer niet en anders niet.

Dus ook niet een aanduiding zooals men het broeder Barger wellicht bij zijn verblijf in het oude Nederland heeft meegedeeld: de aanduiding van huishoudelijke eigenaardigheden en bijzonderheden, die de beide vereenigde groepen voor de vereeniging en bij blijvende plaatselijke niet saamsmelting ook na de vereeniging ieder voor zich er op na houden zouden.

Ook dit is een der vele legenden die men, te goeder trouw, nog altoos uit liefde tot de Gereformeerde kerken, natuurlijk blijft rondseggen. En nu reeds gelijk uit het bovenstaande blijkt ook de Engelsche Christenen gelooven. Misschien heeft echter broeder M. Barger wel eens gelegenheid deze lapsus histories in zijn vriendenkringen te herstellen.

Brenge intusschen dit nummer van ons blad hem nog eenmaal onzen warmen dank voor de blijvende belangstelling in zijn Vaderlandsche moederkerk.

Uitnemend, maar laat de *Rest*. dit stukske nu ook in de *Presbyterian* plaatsen?

Anders blijft men in Engeland op het dwaalspoor.

Buitenland.

Frankrijk. Verschillende oordeelvellingen over de conferentie te Lyon.

In Protestantsche kringen van Frankrijk droomde men sedert eenige jaren van eene vereeniging van allen, die den naam van Protestanten dragen. Door de officieuse synodale organisatie zijn de orthodoxen, en door de »délégation libérale" de rationalisten vereenigd. De officieuse synode besloot met de délégation libérale eene conferentie te houden te Lyon, welke niet anders dan louter administratieve bevoegdheid zou hebben.

Wij hebben dit van den beginne af aan betreurd, en de uitkomst zal doen blijken, dat wij hierin niet hebben misgezien; en van lieverlede zal de administratieve bevoegdheid veranderen in de bevoegdheid, de regeering der kerk uit te oefenen.

De hoogleeraar Sabatier beweerde, dat het doel, dat men nastreefde, niet op eene lijn te stellen was met de pogingen die men in het werk heeft gesteld, m. a. w., dat na 208 afgevaardigden van de consistoriën te hebben doen bijeenkomen, het treurig was, dat men moest beginnen, om af te snijden alle vraagstukken, die het geloof raken, d. w. z. het essentieele en wat de substantie en het leven der kerken uitmaakt. Het eenige onderwerp, dat op deze samenkomst kon behandeld worden, was, om de verhoudingen met den Staat gemakkelijker te maken.

In de *Refuge*, het orgaan der Waalsche kerken van Nederland, lezen wij in het nummer van 18 December het volgende:

»Het is waar, dat men te Lyon gekomen is tot een tijdelijke en vage overeenstemming omtrent de administratieve quaestien, maar op het oogenblik, waarop deze overeenkomst stond gevonden te worden, heeft zich een vreemd feit voorgedaan; een aanzienlijke fractie van de meerderheid heeft zich van haar afgescheiden, om zich bij de minderheid te voegen, welke aldus tot meerderheid werd. Een zeker getal rechtzinnigen, die diep met hunne broeders in het geloof en in de leer vereenigd zijn, hebben zich van hen afgescheiden, om zich met de liberalen te vereenigen, van welken zij in den grond gescheiden zijn in alles, wat de leer en het geloof betreft. Indien zij deze houding blijven aannemen: indien, gelijk sommigen van hen verklaren, zij met de orthodoxen zijn in alles, wat de leer aangaat, en met de liberalen in alles wat de administratie en de besturing der kerk betreft; dan zal men zien gebeuren, dat de kerk zal geregeerd worden door de minderheid, die de fundamenten der kerk omverwerpt, tegen het verlangen der meerderheid, die er ten eerste aan gehecht blijft; en in elk geval zal deze minderheid, meerderheid geworden zijnde, verklaren en beslissen, dat de quaestiën van leer en geloof moeten afgesneden worden gelijk dit te Lyon geschied is, omdat zij den vrede dreigden te verstoren.

De gevolgen van dergelijke staat van zaken kan men gemakkelijk voorzien.

Inmiddels heffen de vertoeners der rechteren der linkerzijde een triumphaang aan, maar wij verklaren, dat, indien er overwinning is, dit niet is de overwinning der waarheid, maar die der verwarring van de menschen en van de zaken."

Met dit oordeel kunnen wij van harte instemmen.

Engeland. Het schijnt, dat vroeger de bisschoppen der Anglicaansche kerk verkozen werden door de gemeente. In de Liturgie der Episcopaalsche kerk is daarvan nog eenig spoor te ontdekken. Maar in de laatste tijden is de verkiezing der bisschoppen steeds uitgegaan van de koningin, omdat deze feitelijk het hoofd is der Episcopaalsche kerk van Engeland. De benoeming van een aartsbisschop is daardoor een politieke daad geworden, waaruit men afleidt, welke richting de Kroon bij het besturen van »de kerk van Engeland" volgen wil.

Toen dezer dagen de nieuw benoemde aartsbisschop van Canterbury tot zijn ambt werd gewijd, verhief een gemeentelid, de heer Steenwood, zijn stem, om onder eene groote opschudding er tegen te protesteeren, dat deze kerkvorst door de regeering was benoemd.

Rusland. Bekend is het, dat het Stundisme zich in Rusland openbaart als eene secte, welke nauwe verwantschaft heeft met de Doopsgezinden. Toch heeft men van Russische zijde aan de Lutherschen verweten, dat zij het Stundisme bevorderen. Niets is minder waar. Het Stundisme is verwant met het Baptisme.

Die Baptistenpredikers brengen soms Luthersche gemeenten in de war. Het gebeurt, dat er in een Lutherssche gemeente een Baptistenprediker optreedt, die alles in rep en roer weet te brengen, zoodat de menschen gaan meenen, dat, als zij door den Baptistenprediker bekeerd zijn, zij niet meer de leer en de sacramenten van de Lutherssche kerk noodig hebben. Het gebeurt dan wel, dat een schare jongelieden zingend het dorp doortrekt en ieder dien zij tegenkomen staande houdt om hem de vraag te doen of hij bekeerd is. Of men houdt het er voor, dat dengene dien men ontmoet reeds toegebracht is en men roept hem toe: »Jezus leeft"; dan wordt hij ombeisd en met de broederkus begroet. Dergelijke verschijnselen duren dikwijls niet lang, maar sommigen blijven toch de Baptistische leer aankleven en dan is de eenheid der Luthersche gemeente verbroken. Men houdt het er in Lutherssche kringen voor, dat het Stundisme, het Methodisme en Baptisme even gevaarlijk zijn voor de Lutherssche kerk in Rusland als de orthodoxe staatskerk. Zij, die dus van oordeel zijn, dat het Stundisme in een vriendschappelijke verhouding staat tot de Luthersche kerk, vergissen zich zeer.

Het optreden der Stundisten is een aanklacht tegen de Grieksch-orthodoxe staatskerk.

De procureur der Heilige Synode der Griekssche kerk Pobedonoszew is in dezen tijd in Rusland nog steeds een man van grooten invloed, al worden de Lutherschen in de Oostzeeprovincien niet meer zoo zwaar vervolgd, als vóór eenige jaren. Onlangs is hij opgetreden tegen den bekenden graaf Leo Tolstoi, dien hij beschuldigt van afwijking van de leer der orthodoxe kerk. De geschriften van den graaf zijn onderzocht door eene commissie, bestaande uit drie metropolitanen, vier aartsbisschoppen en vijf bisschoppen, terwijl de Heilige Synode, op advies van bovengenoemde commissie, den graaf heeft geëxcommuniceerd.

De *Semaine Religieuse*, een Zwitsersch blad, is van oordeel, dat het gevolg van dezen ban voor Tolstoi zal zijn, dat sommige van zijne geschriften in Rusland niet meer zullen mogen verkocht worden.

Maar in Rusland vreest men, dat Tolstoi met geweld zal overgebracht worden naar een klooster en beroofd worden zal van een deel zijner burgerrechten. Wie weet, of de bekende schrijver niet nog eenmaal naar Siberië verbannen wordt, gelijk enkele Lutherssche predikanten. In Rusland volgt men toch het stelsel dat de dwaling met geweld moet worden tegengestaan, en zoolang Pobedonoszew in zulk een groot aanzien staat bij den Czar, zal het wel aldus blijven.

Gemengd Nieuws.

De Sultan gaat voort met de Armeniërs te vervolgen. Tien Armenische meisjes van 8 tot 10 jaar, wier vaders bij het bloedbad in Arabkir gedood werden, kwamen de laatste week van het vorig jaar te Konstantinopel aan, om in het daarbestaande Duitsche weeshuis gebracht te worden. Op direct bevel van den Sultan werden zij aan de Turksche politie overgeleverd; waarschijnlijk zullen dan ook deze kinderen verdwijnen.

Schakir Pascha is van zijne reis uit Klein-Azië teruggekeerd. Hij ging van plaats tot plaats, om zich, naar de opdracht des Sultans, van de toedracht op de hoogte te stellen. Het resultaat van deze reis is het besluit van den Verhevene Porte, om in de Europeesche bladen de Evangelische zendelingen als de eigenlijke schuldigen aan te duiden, en om daarna alle zendelingen het land uit te wijzen, daar zij voornamelijk deelnemen in het werk tot ondersteuning van hen, die zoo vreeselijk van de vervolging der Turken te lijden hadden. Reeds voor een jaar was een Irade uitgevaardigd, waarbij alle zendelingen uit het land werden gezonden; doch deze meest ingetrokken worden.

De nummers der *Leipziger Zeitung*, in welke de nadere bijzonderheden van het vermoorden der zendelingen Segebrock en Ovir geschilderd werden, zijn aan de Russische grenzen teruggezonden. In Mitau wilde de Censur aanvankelijk niet hebben, dat het bericht van den moord gedrukt werd. Ook de oproeping van een zendingstation aan den Meru op te richten mag de Russische grenzen niet passeeren; al te maal bewijzen, dat men in Rusland de oogen voor de treurige werkelijkheid wenscht te sluiten.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

BIJ GROOTMOEDER.

II.

»Je ziet wel Smith," zoo sprak menigmaal een matroos tot den vader, »waar het met den jongen heen moet. De jonge haan krast zooals de oude 't hem geleerd heeft. (Dit is 't zelfde als wij Nederlanders bedoelen met . . . . de lezer weet wel welk spreekwoord). Walter luistert nu al zoo naar al wat hij van de zee hoort, dat je hem wel niet lang hier zult houden. Hij wordt je opvolger als zeeman".

»Hoho," zei Smith dan, »hij is nog op school en gaat hij daar af, dan is 't best mogelijk dat hij mij komt helpen. 't Is hier druk genoeg, en als hij aan land rijkelijk zijn brood kan hebben, waarom zou hij 't dan op 't water zoeken?"

»Je zult zien" dat je hem niet houdt", was dan gemeenlijk het antwoord.

En dat scheen zoo te zullen wezen. Want op school hield Walter het evenmin uit als indertijd onze Michiel de Ruyter. Hij wilde wel leeren en ook wel luisteren, maar stilzitten was hem onmogelijk, en vechten uit meenens of om de pret was hem een ware ontspanning.

Doch natuurlijk had de meester daar veel tegen, en besluitde dat onzen vriend eerst met woorden, en toen dat niet hielp met een berkenstok, wat heel verstandig was. Evenwel, het baatte weinig. Walter leerde niet veel, wijl hij zich geen moeite gaf te onthouden en begon de school als de naarste plaats der wereld te beschouwen, omdat niet iedereen er doen kon wat hij wilde. Meermalen werd hij weggezonden. Maar dan kwam vader, die er terecht op stond dat zijn jongen wat leeren zou, en praatte zoolang tot de meester zich liet overhalen, om het weder eens te probeeren. Zoo ging het tot Walter dertien jaar was, en hij tot zijn zeer groote blijdschap voorgoed de school vaarwel zei.

Behalve vele vrienden onder de zeelui bezat Walter ook nog een vriendin en wel een zeer oude. Dit was geen ander dan zijn grootmoeder, in wie zijn moeder een dochter was.

Deze oude vrouw, een weduwe, leefde alleen in een huisje, niet ver van de herberg. Ook zij had, gelijk haar dochter en schoonzoon, vroeger buiten God geleefd en dus haar kinderen ook niet in Zijn vreeze groot gebracht. Ook met haar had nooit een predikant over den weg des behouds gesproken. Want in dien tijd waren er in de Engelsche kerk niet weinig leeraars gelijk die, welke ik u zooeven beschreef. Meer dan een ging liever uit om vossen dan om menschen te vangen.

Toen echter verwakte de Heere mannen, die uitgingen tot de armen en verwaarloosden, in de struiken en de heggen, de hutten en de stegen om hun het woord Gods te prediken. Men noemde deze lieden spottend Methodisten, en zij hadden veel te lijden. Doch zij gingen het land door en predikten het Evangelie, dat toen in de kerk heel schaarsch was. En zoo werden die predikers, al hadden zij ook hun gebreken, toch tot een zegen voor velen, die anders nooit het Evangelie hadden gehoord.

Ook de schoonmoeder van Smith behoorde tot degenen, die zulk een prediking in het veld hadden bijgewoond — in de kerk kwam zij nooit — en door den Heere God in het hart was gegrepen. Zij leerde zich zelf kennen als een zondares, verloemelijk voor God, maar ook had zij vernomen van de genade Gods in Christus, en des Heeren Geest werkte in haar, zoodat zij niet vertwijfelde noch ook onverschillig werd, maar het Evangelie geloofde, dat haar gebracht was. Dit was in de dagen waarvan ik spreek reeds jaren geleden, doch in dien tijd had het zaad des Woords diepe wortelen in het hart der oude vrouw geschoten. De Bijbel was haar liefste boek geworden en de dienst des Heeren haar lust. Zeer smarte het haar, dat zij haar kinderen niet bij deze dingen had grootgebracht en ook dat Smith noch zijn vrouw in den weg des Heeren wandelden. Zij trachtte dan ook hen te vermanen en te waarschuwen, doch het baatte weinig. Want het hart zoowel van den man als de vrouw was geheel met de dingen dezer wereld vervuld, en eigenlijk waren zij blij, dat moeder te zwak was om veel bij hen te komen. Zelf zochten zij haar maar zelden op. Zij hadden het te druk, zeiden zij. Doch de waarheid was, dat zij sinds moeder »fijn" was geworden, haar gezelschap best konden missen.

Gelukkig hadden noch vader noch moeder er tegen, dat hun kinderen grootmoeder bezochten. En dit was zoowel voor Walter en zijn zusje als voor de oude vrouw recht verblijdend. Want grootmoeder hield veel van de kinderen en zij van haar. Nu daar was reden voor. Grootmoeder ontving haar kleine gasten altijd heel vriendelijk, kon ook best wat drukte en leven verdragen en zorgde daarbij dat zij geen gebrek leden. Vooral in den vruchtentijd was een wandeling naar grootmoeder, die een aardigen tuin had, een waar feest voor de kleinen, die, al ontbrak het hun niet aan het noodige, toch gelijk meer kinderen, nog altijd wel iets lustten. Daarbij echter was er nog iets, dat Walter en zijn zusje aantrok. Grootmoeder kon namelijk zeer mooi vertellen, mooier dan moeder, ja zelfs dan de meester op school. Als zij in haar leunstoel zat en de twee kinderen voor haar, dan zaten de laatsten als muisjes zoo stil te luisteren naar de schoone geschiedenissen die de oude vrouw verhaalde.

En wat vertelde zij dan? Wel, grootmoeder wist geen andere geschiedenissen dan die zij in haar Bijbel gelezen had; dat zijn trouwens ook de beste. De kinderen luisterden dan als vinken. Zij hadden de geschiedenissen, die ons in Gods Woord verhaald worden, nooit gehoord; 't was alles nieuw voor hen, en daar ze beiden goed van geheugen waren en 't volstrekt niet vervelend vonden, als grootmoe nog eens vertelde wat zij al gehoord hadden, ja daar wel om vroegen, bleef het gehoorde ook in hun geheugen. Later zouden zij daar de vruchten van plukken.

Al waren nu ook de kinderen nog jong, toch merkten zij heel goed dat het bij grootmoeder anders toeging dan bij hen aan huis. Niet slechts dat het er zoo stil was — dit was heel natuurlijk — maar vooral doordat duidelijk viel te merken, hoe de oude vrouw liefst *sprak* van die dingen, waar de ouders liefst over *zwegen*.

Soms brachten de kinderen een geheelen dag bij de oude vrouw door, en dan kregen zij eerst recht den indruk hoe geheel anders 't hier was dan te huis. Grootmoeder begon haar dagwerk met het lezen van Gods Woord en met gebed. Zelfs zong zij nu en dan een psalm, terwijl zij bezig was het eten klaar te maken. Ook als zij met de kinderen wandelde en over allerlei dingen praatte, was er toch een groot onderscheid tusschen hetgeen Walter nu, en wat hij anders van vaders klanten in de herberg hoorde. De kleine Ellen — zoo heette het meisje — had er zelfs moeder eens om haar manier naar gevraagd, waarom het bij grootmoe toch zoo anders was dan in huis. Maar moeder had daarop niet geantwoord. Toen had Ellen het aan iemand anders gevraagd en die zei: Dat komt omdat je grootmoeder een »fijne" is. Daarmeê echter was Ellen niet veel wijzer geworden.

AAN VRAGERS.

Hier op het dorp zegt men wel eens als iemand ergens geen lust in heeft: »hij heeft er een broer aan dood". Wat kan dat beteekenen?

H. G.

Dit is, geloof ik, nog al duidelijk. Als ik b. v. aan de tering een broer dood heb, zal ik voor die ziekte meer nog dan anders vreezen. Want ik heb *gezien*, dat ze doodelijk is en mijn bloedverwant er aan is gestorven; ik doe dus alles om haar te mijden. Doet iemand nu desgelijks met een of ander werk, dan is het evenzoo als had hij een broer daaraan dood.

CORRESPONDENTIE.

Lydia, J. R. te D. Zoodra er gelegenheid is krijgen uw vragen een beurt.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken

BEROEPEN: Pietersburen en Wierhuizen, S. Datema, te Murmerwoude. — Twijzel, G. J. Weyenberg, te Nijkerk a/d Veluwe. — Hatum c. a., H. Thomas, cand. te Steenwijk.

AANGENOMEN: De Lier (cl. 's-Gravenhage), S. O. de Los, te Zalk en Veecaten. — Zaandam B, J. H. Feringa, te Kinadert. — Barendrecht, J. van der Munnik, te Zaandam.

BEDANKT: Strijen, J. C. C. Voigt, te Fijnaart c. a. — Oaltgensplaat (cl. Brielle), G. de Braal, te Oosterbeek. — Ottoland, D. Koffieberg, te Barneveld.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: 's-Heer Hendrikskinderen c. a. (cl. Goes), Hollijsloot, Uitdam en Lopikerkapel, M. J. Benkenhorst, cand. te Doetinchem. — Neede, M. de Boer, te Britswerd. — Makkinga, R. Hoornstra Cannegieter, te Donkerbroek. — Burum en Munnikezijl, J. J. Knap, Waalsch pred. te Groningen. — Ter Aa, (gem. Ruwieli, S. H. Buitendijk, te Ijselstein. — Pernis, J. F. de Klerk, te Charlois c. a. — Zeerijp (toez.), J. Broekers, te Moekwerum. — Velsen, L. J. Blansen Henkemans, te Wolvega. — Westerbork, G. Nijhof, cand.

AANGENOMEN: Druten, M. J. Beukenhorst, cand. te Doetinchem. — Gouda, J. G. Deur, te Zetten, Indoornik en Andelst. — Harkstede, A. O. Heslinga, cand.

BEDANKT: Zuilichem en Nieuwaal, J. G. C. Gobius du Sart, te Eemnes-Binnen. — Goes, H. ten Kate, te Amerongen. — Rhenen, J. Hoekstra J.Jz., te Heteren. — Kuitham (cl. Middelburg), A. J. Seulijn, te Foudgum c. a. — Schoonoord, Wilhelminadorp, Goudswaard, 's Heer Hendrikskinderen, Wissekerke, Hollijsloot en Lopikerkapel, M. J. Benkenhorst, cand. te Doetinchem. — Burgwerd en Hichtum, W. Zijlstra, te Waddinxveen c. a. — Voor Hoogeveen, G. Lolkema, te Boskoop. — Heveskes, A. O. Heslinga, cand. — Beekbergen, G. van der Giessen, te Leusden. — Minnertsga J. R. Slotemaker de Bruyne, te Haulerwijk. — Amsterdam, A. J. Th. Jonker, te Dordrecht.

EVANGELISCH LUTHERSCHE KERK.

AANGENOMEN: Zierikzee, G. F. Drejer, prop. te Amsterdam.

Advertentien.

Heden overleed tot onze diepe droefheid, in de vaste hope des eeuwigen levens, onze zeer geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder, Weduwe

K. GALENKAMP—WERNER,

in den ouderdom van bijna 75 jaren.

Hasselt, H. GALENKAMP. C. H. GALENKAMP—WEVERINK.
Amsterdam, W. GALENKAMP. S. GALENKAMP—WEVERINK.
Zwolle, T. J. DE VRIES. J. DE VRIES—GALENKAMP. A. VAN DER SLUIS. J. VAN DER SLUIS—GALENKAMP. A. BONGERS. M. BONGERS—GALENKAMP.
Hasselt, C. K. GALENKAMP.

Hasselt, 26 Januari 1897.

Voor de vele en hartelijke bewijzen van deelneming, ondervonden bij het overlijden van onze hartelijk geliefde Echtgenoote, Moeder en Behuwdmoeder

Mevrouw H. S. TIMMERMEISTER geb. KREMER,

betuigen wij onzen hartelijken dank.

Uit aller naam,
C. G. TIMMERMEISTER.

Amsterdam, 29 Januari 1897.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsenstraat,
No. 157,
AMSTERDAM.

GEVRAAGD

eenige oude verklaringen over **aparte Bijbelboeken,** voor flinken prijs, o. a.: OWEN, **Hebreën,** 7 deelen; GREENHILL, **Ezechiël,** 4 deelen, en werken van GOLTZIUS, HUTCHESON, DINANT, ELSKERUS, MEINERS, VITRINGA, DURHAM, P. V. D. HAGEN, V. TIL, HUYZINGA, TOELAAR, LAMPE, BIERMAN, HULSIUS e. a.

De aanbieding, met prijsopgaaf, motto: **„Boeken",** te zenden Bureel *Heraut.*

Kerkgebouw te Vledder.

Na den Heere den milden gevers hartelijk dank voor de ontvangen gaven sedert Sept. 1896—1 Jan. 1897: van de kerk te Ferwerd *f* 2.50; idem te Smilde A *f* 14.40; idem te 's Gravenhage A *f* 20; idem te Utrecht *f* 13; idem te Dwingelo (langs de huizen) *f* 75.22½; idem te Beilen (langs de huizen) *f* 42.70; idem te Westerbork (langs de huizen) *f* 26; ingekomen bij DS. Wessels te Dwingelo van N. N. te Broek op Langedijk *f* 1; van E. F. R. te Sloten *f* 2; nagekomen giften uit Dwingelo *f* 2.80; uit Westerbork *f* 0.75.

Nog altijd zijn er vele kerken, die tot nog toe aan ons vriendelijk verzoek geen gehoor gaven. Ook, dat die kerken, hoorende naar het Woord des Heeren: »Draagt elkanders lasten," in liefde gedachten aan deze arme kerk, opdat wij door de trouw onzer Gods, onder flinke steun der susterkerken, eerlang tot den bouw van eene nieuwe kerk kunnen overgaan.

Uit naam van den kerkraad,
DS. R. VAN GIFFEN.

Vledder, 25 Jan. 1897.

DE KINDERDOOP,
beschouwd met betrekking tot het bijzondere, kerkelijke en maatschappelijke leven,
DOOR
J. A. WORMSER.
Derde Druk.
MET EENE INLEIDING VAN
Mr. GROEN VAN PRINSTERER
en een kort woord vooraf van den zoon des schrijvers.
Prijs *f* 0.90.
De Uitgever:
N. V. Boekhandel,
voorheen HÖVEKER & WORMSER.
Amsterdam.

Te koop gevraagd,
voor billijken prijs: **Dr. A. KUYPER, E Voto Dordraceno.**
Aanbieding, letters E. V., Bureau *Heraut* Amsterdam.

Bij **J. H. DUNK,** te **Rotterdam,** verscheen:
TWEETAL PREDIKATIËN.
Des menschen leven en des Heeren goedertierenheid. (Ps. 103 : 15—18). — *Het einde des rechtvaardigen en der goddeloozen.* (1 Petrus 4 : 18), gehouden te Monster, op den eersten rustdag na het overlijden van DS. G. KRAMER,
DOOR
P. A. E. SILLEVIS SMITT,
Predikant te Rotterdam.
40 bladz. **30 cent.** Voor een liefdadig doel. Alom te ontbieden.

Verschenen bij de **N. V. Boekhandel,** voorheen HÖVEKER & WORMSER, Amsterdam:
F. LION CACHET,
Een jaar op reis in dienst der Zending.
Met 90 ILLUSTRATIËN en KAARTEN.
Prijs f 5.25.
In fraaien stempelband *f* 6.75.

Theologische School der Gereformeerde Kerken in Nederland.

In de maand December ontvingen we de volgende **Collecten:** Van de gemeenten Leeuwarden B *f* 16.83½, Arnhem A *f* 28.50, Hallum *f* 16, Hijum *f* 2.62, De Bildt *f* 2.51, Heteren *f* 2, Renkum *f* 7.70½, Zetten *f* 5.20, Wormerveer *f* 5.13, Westzaan *f* 1.50, Haarlem B *f* 6, Hoofddorp *f* 3.04, Dirkshorn *f* 8.30, Oosterend (Texel) *f* 10.15, Kolhorn *f* 0.84, Almkerk *f* 14.07.

6 Dec. Coll.: Middelstum *f* 27.51, St. Jacobi *f* 2.01, Berlikum *f* 10.47, Hoogeveen A *f* 24.33½, Zwolle A *f* 37.50, Ommen *f* 22.74, Aalden *f* 7.55, Wapenveld *f* 1.80, Spijk A *f* 17.50, Siddeburen *f* 7.88, Woldendorp *f* 1.72½, Meppel *f* 32.53.

Giften: Van de Vereen. »Bidt den Heere des Oogstes" te Rotterdam *f* 10, van W. te R. *f* 25, van Prof. A. Kuyper te Amsterdam *f* 10.

Voor de Uitbreiding: Vlaardingen A *f* 25, Velp *f* 10, Amsterdam *f* 62.50. Sloten *f* 2.

J. NEDERHOED,
Penningmeester.

Middelstum, 25 Jan. 1897.

Verschenen bij de Naaml. Venn. **Boekhandel,** voorheen HÖVEKER & WORMSER, Amsterdam:
Dr. A. SCHREIBER,
HET WERK DER RIJNSCHE ZENDING IN NEDERLANDSCH OOST-INDIË.
Met een woord vooraf van
J. P. G. WESTHOFF.
Met 29 illustratiën
Prijs f 0.30; per 100 exemplaren f 25.—.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributiën:

Door den heer Johs. Krap te 's Gravenhage 2e storting *f* 475; door den heer S. Bosselaar, te Aagtekerke *f* 23; van W. te A, *f* 3; door den heer Th. van Straalen, te Houwerzijl *f* 11; door DS. U. Faber, te Monnikendam, uit Marken *f* 41.50; door den heer W. Wolzak Gzn., te Alkmaar *f* 1; door den heer C. Leyh, te Leiden van den kerkeraad der Ger. Kerk te Leiden C *f* 25, van Mej. C. de B., *f* 3, samen *f* 28; door Prof. Dr. A. Kuyper van Dr. J. G. Scheurer, te Poerworedjo (Java) *f* 25; van den heer Mol, te Barneveld *f* 1.

Aan Collecten: (voor de Theologische faculteit).

Van de Geref. kerk te 's Hertogenbosch *f* 23.90; van idem te Genderen *f* 12.57; van idem te Vrijhoeven-Capelle *f* 4.73½; van idem te Tilburg *f* 2.70; van idem te 's Gravenmoer *f* 5.43½; van idem te Helmond *f* 1.48; van idem te Heusden *f* 1.71; van idem te Veen *f* 3.82½; van idem te Sprang *f* 5.83; van idem te Helenaveen *f* 1.34½.

Voor de Bibliotheek:

Door Ds. B. van Schelven: De correspondentie over het ontslag van Jhr. Mr. A. F. de Savornin Lohman als Hoogl. aan de V. U. aangevuld door Mr. Th. Heemskerk.

Van de Commissie voor de Athenaeum-Bibliotheek te Deventer: Catalogus, 1e Deel.

Van de Centrale Commissie voor de statistiek: Bijdragen, enz. IV: Onderzoek naar de geschiedenis en werkzaamheid der Vakvereenigingen.

Van den schrijver: Sociale Wenschen, door Ds. P. N. Kruyswijk.

S. J. SEEFAT,
Hilversum. *Penningmeester.*

P. VAN EIJK.
Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAM 15—17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIËN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO ½ pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

De *Eerste Serie* van de **Goedkoope Uitgave van**
Dr. A. KUYPER's Werken
BEVAT DE VOLGENDE DEELEN:

VOOR EEN DISTEL EEN MIRTH.	à *f* 0.60,	gebonden *f*	0.90
HONIG UIT DEN ROTSSTEEN, Deel I.	» » 1.50,	» »	1.90
UIT HET WOORD, Deel I.	» » 1.75,	» »	2.25
Idem, » II.	» » 1.75,	» »	2.25

Al deze deelen zijn gebonden in nette uniformbanden.

DE UITGEVER

Amsterdam. **N. V. BOEKHANDEL, voorheen Höveker & Wormser.**

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARND & ZONEN.